

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820203326
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3820203326.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: B. W., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky I. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. - X., V. XXX/X, a otca I. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., U. XX/XX, o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 10P/34/2020-113 zo dňa 21. apríla 2021 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k mal. B. zo sumy 27,13 eur na sumu 80,- eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 01.08.2020.

Zameškané výživné za čas od 01.08.2020 do rozhodnutia odvolacieho súdu v sume 634,44 eur súd p o v o ľ u j e otcovi splácať v splátkach po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia až do zaplatenia, pod stratou výhody poskytnutých splátok pri nezaplatení jednej splátky.

Tým m e n í rozhodnutie Okresného súdu Topoľčany zo dňa 19.01.2016 sp. zn. 9P/140/2015-31, v časti určenia výživného.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. otcovi maloletého uložil povinnosť prispievať na výživu maloletému B. zvýšeným výživným zo sumy 27,13 eur na sumu 150,- eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky I. W. počnúc dňom 01.08.2020. Výrokom II. rozhodol, že zameškané výživné za čas od 01.08.2020 do rozhodnutia vo veci v sume 1 228,70 eur sa povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 50,- eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia až do zaplatenia pod stratou výhody poskytnutých splátok pri nezaplatení jednej splátky. Výrokom III. rozhodol o zmene rozhodnutia Okresného súdu Topoľčany zo dňa 19.01.2016 sp. zn. 9P/140/2015-31 právoplatným dňa 25.01.2016 v časti určenia výživného na maloletého. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok IV.). Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 62 ods. 1, 2, 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 veta prvá, ods. 3 Zákona o rodine. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že od posledného rozhodovania súdu o vyživovacej povinnosti otca k dieťaťu došlo k zmene pomerov na strane maloletého v tom, že sa zvýšili výdavky na jeho materiálne zabezpečenie v súvislosti s nástupom do školy - 1. ročníka základnej školy. Prihliadal na to, že matka má zvýšené náklady spojené so zakúpením školských pomôcok, oblečenia, bežných liekov. Maloletý má záujem o futbalový krúžok, ktorý vzhľadom na koronu nenavštevuje, jeho zdravotný

stav je dobrý. Zistil, že matka žije v spoločnej domácnosti s priateľom, pribudla jej ďalšia vyživovacia povinnosť, poberá rodičovský príspevok a prídavky na dve deti. Otec je dobrovoľne nezamestnaný, nie je evidovaný na úrade práce, nakoľko ho vždy vyradili z evidencie, lebo mu ponúkli prácu, ktorú on odmietol. Je vyučený ako pomocný murár. Práca v tomto odbore ho nebaví, išiel na takú školu, lebo inde ho nezobrali. Býva s rodičmi v rodinnom dome. Rodičia sú na starobnom dôchodku, rodičom nevadí, že nepracuje, rodičia ho živia, platia za neho vyživovaciu povinnosť. Nikdy ani len brigádnicke nerobil. Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny B. súd zistil voľné pracovné miesta vo firme U. Q., U. so zárobkom 970,- eur, B.-Q. so zárobkom 600,- eur, T. R., U. so zárobkom 625,- eur, P., H. so zárobkom 600,- eur. S odôvodnením, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na maloletého zvýšeným výživným, vyživovaciu povinnosť otca k maloletému zvýšil na sumu 150,- eur s účinnosťou od 01.08.2020.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec. V podanom odvolaní akcentoval, že má vážne a dôvodné pochybnosti o svojom otcovstve, cíti sa matkou oklamaný, nakoľko zneužila jeho dobrotu a získala od neho súhlas o otcovstve po narodení mal. B.. Je presvedčený o tom, že v konaní o zapretí otcovstva by testy DNA preukázali, že nie je ocom maloletého. Uviedol, že je nezamestnaný, nemá svoj vlastný príjem, živia ho rodičia, s ktorými býva v rodinnom dome. Je z toho frustrovaný, nakoľko aj napriek veľkej snahe nemá šťastie nájsť si prácu, ktorá ho bude živiť a naplňať, aby mohol dobre a kvalitne prácu vykonávať a na ktorú bude mať dobré fyzické a psychické predpoklady. Verí, že si takúto prácu nájde. Nemá finančné prostriedky na žiadané zvýšené výživné, ani na platenie zameškaného výživného. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil.

3. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že súd prvej inštancie úplne a správne zistil skutkový stav, z ktorého vyvodil správny právny záver, čo do zvýšenia výživného, nakoľko došlo k zmene na strane maloletého v dôsledku veku a opodstatnených potrieb, ktoré odôvodňujú zvýšenie výživného. Súhlasila s názorom súdu prvej inštancie, ktorý prihliadol na to, že otec maloletého, hoci je zdravý a vyučený, nemá žiadne pracovné návyky a tieto sa nesnaží nijako zmeniť. Dôvodne súd zohľadnil odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti a možnosti povinného, ktorý sa bez dôležitého dôvodu vzdáva výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že vyživovaciu povinnosť určenú napadnutým rozsudkom považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám maloletého.

5. Otec v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky vyjadril svoj nesúhlas s rozhodnutím súdu o zvýšení vyživovacej povinnosti. Zvýšenie výživného zo sumy 27,13 eur mesačne na sumu 150,- eur mesačne považuje za neprimerane vysoké z dôvodu, že nemá finančné prostriedky v dôsledku jeho neľahkej finančnej situácie spojenej s neustálym hľadaním práce, ktorá by zodpovedala jeho fyzickým a psychickým predpokladom na jej vykonávanie. Poukázal na závažnú skutočnosť, a to, že nie je ocom maloletého dieťaťa, keďže ho matka uviedla do omylu, využila jeho dôverčivosť a mladícku nerozvážnosť. Uviedol, že očakáva objektívne a spravodlivé rozhodnutie vo veci.

6. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka otec uviedol, že úrad nemá dostatočne zistenú objektívnu pravdu a okolnosti týkajúce sa otca, jeho finančnej a osobnej stránky. Vyjadrenie je tendenčné, neobjektívne a neúplné. Zvýšenie výživného je neprimerane vysoké, nespravodlivé a nemôže ho plniť.

7. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť podľa § 388 CSP.

8. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine).

9. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Uvedené ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý

existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane dieťaťa, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom jeho odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne pribudnutím alebo ubudnutím ďalších vyživovacích povinností.

10. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden zo základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti - deťom. Povinnými subjektami sú rodičia dieťaťa. Otec je muž, ktorému svedčí domnienka otcovstva, kým sa nepreukáže opak. Muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže otcovstvo za podmienok stanovených v Zákone o rodine pred súdom zaprieť. Pokiaľ I. W. je v rodnom liste zapísaný ako otec mal. B. W., nar. XX.XX.XXXX, je z hľadiska vyživovacej povinnosti otcom dieťaťa, ktorý je ako rodič povinný plniť zákonnú vyživovaciu povinnosť k dieťaťu. Námietky otca v podanom odvolaní, ktorými sponchybňuje otcovstvo k mal. B., sú nedôvodné a jeho čestné prehlásenie, že nie je otcom mal. B., cíti sa podvedený a ukrivdený matkou dieťaťa, nezakladajú dôvod na neplatenie výživného.

11. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

12. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež poskytovaním vecných plnení. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a podobne. Zároveň sú však bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pri rozhodovaní o výživnom je nevyhnutné uvažovať tiež o potrebách vyskytujúcich sa nepravidelne, za dlhšie obdobie, prípadne o potrebách celkom náhodných, uspokojenie ktorých vyžaduje spravidla vyššie náklady.

13. V danej veci sa súd prvej inštancie správne zameril na to, či v pomeroch účastníkov nastala taká zmena pomerov, ktorá je dôvodom na zmenu rozsahu vyživovacej povinnosti, ktorá bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 19.01.2016 č. k. 9P/140/2015-31, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej súd zveril mal. B. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu mal. B. sumou 27,13 eur s účinnosťou od 01.01.2016. Aj keď uvedené rozhodnutie neobsahuje údaj o tom, aké boli majetkové a zárobkové pomery rodičov, javí sa, že ani v čase tejto právnej úpravy, keď súd schválil rodičovskú dohodu, otec maloletého nepracoval a bol dobrovoľne nezamestnaný, čo možno vyvodit' z výpovede otca, ktorý na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 10.02.2021 uviedol, že je nezamestnaný 8 rokov. Nakoľko v čase poslednej úpravy výživného mal maloletý takmer 3 roky, je nepochybné, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti sa pomery na strane maloletého podstatne zmenili, pretože maloletý od septembra 2020 začal navštevovať 1. ročník základnej školy. Nakoľko nastala zmena pomerov na strane maloletého, bol daný dôvod na zvýšenie vyživovacej povinnosti zo strany otca, keďže maloletý je rozhodnutím súdu zverený do osobnej starostlivosti matky.

14. V podanom odvolaní otec súdu prvej inštancie vytyka, že nezohľadnil skutočnosť, že je nezamestnaný, nemá svoj vlastný príjem, živia ho rodičia, s ktorými býva v spoločnej domácnosti a nemá šťastie nájsť si prácu, ktorá ho bude živiť a naplňať tak, aby ju mohol dobre a kvalitne vykonávať. K tejto námietke odvolací súd uvádza, že pokiaľ je otec dobrovoľne nezamestnaný, bez ohľadu na to, aké dôvody ho k tomu vedú, dobrovoľná nezamestnanosť neodôvodňuje neplatenie výživného. Podľa štatistických údajov (www.slovak.statistics.sk) je v Slovenskej republike miera nezamestnanosti za I. štvrtrok 2021 na úrovni 7,1 %, z čoho je zrejme, že ponuka práce na trhu je relatívne vysoká. Pokiaľ by si otec seriózne, podľa svojich vlastných preferencií hľadal zamestnanie zohľadňujúce jeho ideály, fyzické a psychické predpoklady, a teda prácu, ktorá ho bude naplňať a uspokojovať (čo uvádza v podanom odvolaní), je reálny predpoklad, že by takúto prácu našiel. Odvolací súd preto súhlasí s tým,

že otec by mohol dosahovať príjem minimálne 698,- eur mesačne, čo vyvodil zo zistení vykonaných súdom prvej inštancie, ktorý z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny B. zo dňa 22.02.2021 zistil, že v ponúkajúcich voľných pracovných miestach vo firme U. Q., U.. mohol dosiahnuť zárobok 970,- eur, B.. zárobok 600,- eur, T.. zárobok 625,- eur, P.. zárobok 600,- eur. Pri rozhodovaní tak bol uplatnený princíp potenciality príjmov povinného rodiča, ktorý má prednosť pred princípom fakticity, čo znamená, že súd vychádza nie z reálne dosiahnutého príjmu, ale z príjmu, ktorý by povinný rodič mohol dosiahnuť, keby využil svoj pracovný potenciál.

15. Podstatným kritériom pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti sú v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine aj odôvodnené potreby oprávnenej osoby. Podľa názoru odvolacieho súdu súdom prvej inštancie zvýšené výživné na sumu 150,- eur mesačne nezodpovedá odôvodneným potrebám mal. B.. Odôvodnené potreby maloletého sú v danom prípade nepochybne vyššie ako v čase poslednej úpravy výživného v roku 2016. Súdom prvej inštancie sa odôvodnenými potrebami maloletého zaoberal a zistil, že tieto súvisia len s bežnými nákladmi a potrebami dieťaťa navštevujúceho 1. ročník základnej školy. Maloletý je zdravý, má len bežné ochorenia, nemá žiadne záujmy, ktoré by boli spojené so zvýšenými výdavkami. Futbalový krúžok, o ktorý mal záujem, nenavštevoval (Covid-19). Za daných okolností odvolací súd zastáva názor, že odôvodneným potrebám maloletého zodpovedá zvýšenie vyživovacej povinnosti na sumu 80,- eur mesačne, ktorú je otec s prihliadnutím na jeho osobné, majetkové a zárobné pomery (vyššie zdôvodnenú potencialitu príjmov, ktorá má prednosť pred faktickými príjmami) schopný plniť. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že otec je s účinnosťou od 01.08.2020 povinný prispievať na výživu maloletého zvýšeným výživným zo sumy 27,13 eur na sumu 80,- eur mesačne.

16. Nakoľko rozhodnutím súdu o zvýšení výživného za obdobie od 01.08.2020 do rozhodnutia odvolacieho súdu (dňa 28.07.2020) vznikol otcovi dlh na zameškanom výživnom vo výške 634,44 eur (80 - 27,13 x 12 mesiacov), súd otcovi maloletého podľa § 232 ods. 4 CSP povolil splácať dlh v splátkach po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

18. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných

majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.